

Komunikat prasowy

Luksemburg, 10 września 2020 r.

UE powinna zintensyfikować działania w reakcji na chińską strategię inwestycyjną – twierdzą unijni kontrolerzy

W opublikowanym dzisiaj przeglądzie Europejski Trybunał Obrachunkowy przeanalizował różnorakie zagrożenia – głównie o charakterze gospodarczym i politycznym – jakie państwowa strategia inwestycyjna Chin stwarza dla UE, a także szanse związane z tą strategią. Kontrolerzy ostrzegają, że UE stoi w obliczu licznych wyzwań dotyczących tego, jak odpowiednio zareagować na chińską strategię inwestycyjną, w tym jak skutecznie opracować, wdrażać i monitorować własną strategię dotyczącą relacji z Chinami oraz właściwie koordynować działania instytucji UE i poszczególnych państw członkowskich w odniesieniu do dwustronnych stosunków tych państw z Chinami. Zwracają również uwagę, że dane dotyczące chińskich inwestycji w UE są niekompletne, i podkreślają konieczność rzetelnego rozpoznania zagrożeń i szans.

Od lat 80. ubiegłego wieku Chiny wdrażają państwową strategię inwestycyjną, w ramach której przedsiębiorstwa państwowe i prywatne są zachęcane do inwestowania w sektorach strategicznych za granicą. Dwoma zasadniczymi elementami strategii są inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” dotycząca sieci połączeń oraz strategia przemysłowa „Made in China 2025”, które mają na celu zagwarantowanie wzrostu gospodarczego i wzmocnienie pozycji Chin. Instytucje unijne wdrożyły szereg inicjatyw w tym obszarze, przy czym ostatnia z nich, perspektywa strategiczna UE-Chiny z 2019 r., przyniosła zmianę tonu w stosunkach UE-Chiny. W dokumencie tym Chiny zostały określone jednocześnie jako partner i rywal systemowy. Niezależnie od wspomnianych wyżej inicjatyw państwa członkowskie współpracują z Chinami w ramach stosunków dwustronnych, często kierując się przy tym własnymi interesami krajowymi i nie przekazując odnośnych informacji Komisji, nawet jeśli są do tego zobowiązane. Takie nieskoordynowane podejście sprawia, że UE nie wykorzystuje siły ekonomicznej, jaką zyskałaby, działając jednomyślnie. W związku z powyższym kontrolerzy zwracają uwagę na szczególne trudności, przed jakimi stoi UE, jeśli chodzi o podejmowanie terminowych i skoordynowanych działań w przypadkach, gdy wspólne podejście mogłoby przynieść korzyści. Przykładem takiej sytuacji jest bezpieczeństwo technologii 5G.

– Chiny urosły do rangi mocarstwa gospodarczego na arenie międzynarodowej, a relacje między UE a Chinami będą wpływać na życie obywateli Unii i gospodarkę unijną w nadchodzących latach – **powiedziała Annemie Turtelboom, członkini Trybunału odpowiedzialna za ten przegląd.** – Aby skutecznie zareagować na tę zmianę geopolityczną, UE powinna zintensyfikować działania w ramach swojej strategii dotyczącej Chin, a państwa członkowskie powinny działać wspólnie z instytucjami UE, jako Unia.

Chińskie inwestycje w UE wzrosły w ciągu ostatnich dwóch dekad i mogą korzystnie wpłynąć na europejską gospodarkę, np. przez wspieranie wzrostu gospodarczego i tworzenie miejsc pracy. Inwestycje te są jednak

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie przeglądu opracowanego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst dokumentu dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ukierunkowane na sektory o znaczeniu strategicznym, w tym sektor energii, telekomunikacji, porty i koleje. Co więcej, ponad połowa tych inwestycji w UE jest realizowana przez chińskie przedsiębiorstwa państwowe. Zgodnie z przepisami UE takie państwowe subsydia, jeśli zostałyby przyznane przez państwo członkowskie, byłyby traktowane jako pomoc państwa. Różnica w podejściu do tej kwestii może powodować zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym UE, a ponadto sprawia, że UE trudno jest zapewnić równe warunki działania unijnym przedsiębiorstwom i projektom inwestycyjnym.

Kontrolerzy wskazali kilka elementów, które utrudniają prowadzenie polityki wobec Chin opartej na wiarygodnych informacjach. Zwrócili uwagę, że trudno było uzyskać ogólny ogląd inwestycji realizowanych w ramach państwowej strategii inwestycyjnej Chin w UE, po części ze względu na rozproszenie i niekompletność danych. Ponadto instytucje UE nie przeprowadziły jeszcze formalnej kompleksowej analizy zagrożeń i szans związanych z tą strategią.

W opracowanym przez kontrolerów Trybunału zestawieniu zagrożeń i szans – pierwszym tego rodzaju – wskazano 18 zagrożeń o charakterze politycznym, ekonomicznym, społecznym, prawnym i środowiskowym, np. ryzyko, że państwa członkowskie zadłużą się nadmiernie wobec Chin lub że przedsiębiorstwa będą zmuszone przekazywać posiadane technologie. Gdyby zagrożenia te się urzeczywistniły, miałyby to niekorzystny wpływ na wzajemność w stosunkach z Chinami i zapewnienie równych warunków działania. Ponadto trzy z tych zagrożeń (luki lub powielanie działań w odniesieniu do infrastruktury sieci połączeń, zakłócenia w unijnych łańcuchach dostaw i rozprzestrzenianie się chorób) nie zostały jeszcze uwzględnione w żadnym z działań podejmowanych przez Komisję lub Europejską Służbę Działań Zewnętrznych. W ramach tego samego zestawienia kontrolerzy wskazali również 13 szans dla UE o charakterze politycznym i gospodarczym, jakie wiążą się ze strategią.

W przeglądzie zaznaczono, że aby odpowiednio zareagować na państwową strategię inwestycyjną Chin, UE będzie musiała w przyszłości uporać się z sześcioma wyzwaniami, które będą polegały na:

- zapewnieniu bardziej kompletnych i aktualnych danych dotyczących chińskich inwestycji w UE;
- przeprowadzeniu szeroko zakrojonej analizy zagrożeń i szans;
- lepszym wdrażaniu własnej strategii – a w szczególności działań wspierających wzajemność w stosunkach i zapobiegających zakłóceniom na rynku wewnętrznym UE – oraz wyeliminowaniu utrzymujących się zagrożeń;
- dokonaniu oceny potrzeb w zakresie finansowania i monitorowaniu wydatków;
- usprawnieniu monitorowania, oceny i sprawozdawczości;
- lepszym skoordynowaniu reakcji instytucji UE i państw członkowskich.

Informacje dla redaktorów

Unia Europejska jest największym partnerem handlowym Chin, Chiny natomiast są drugim co do wielkości partnerem handlowym UE. UE dokłada starań, by zapewnić wzajemność w stosunkach handlowych z Chinami oraz równe warunki działania, niemniej rynek chiński jest mniej otwarty na inwestycje zagraniczne niż rynek UE. Pojawiają się również obawy, że chińskie inwestycje w państwach członkowskich finansowane ze środków państwowych mogą doprowadzić do zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym UE.

Instytucjonalna reakcja UE na strategię inwestycyjną Chin zasadza się na trzech dokumentach strategicznych, w których określono 74 działania. Większość z tych działań dotyczy zapewnienia wzajemności i równych warunków działania (17), zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów (16) oraz pogłębienia zaangażowania na rzecz pokoju i bezpieczeństwa (10). Z kolei działania poszczególnych państw członkowskich w reakcji na strategię inwestycyjną Chin przejawiają się w czterech głównych obszarach: protokoły ustaleń w sprawie współpracy w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”, dwustronne porozumienia dotyczące inwestycji, monitorowanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych na szczeblu krajowym i krajowe dokumenty strategiczne. Chiny ustanowiły ramy współpracy z grupą 17 państw europejskich (nazywane ramami „17+1”). W grupie tej znalazły się kraje kandydujące z Bałkanów Zachodnich. 15 państw członkowskich podpisało

samodzielnie protokoły ustaleń z Chinami w sprawie współpracy w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”.

Przegląd Trybunału nr 3/2020 pt. „Reakcja UE na państwową strategię inwestycyjną Chin” jest dostępny na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE. Na stronie zamieszczono również materiał wideo i podcast z udziałem członkini Trybunału odpowiedzialnej za ten przegląd. Niniejszy dokument nie powstał w wyniku kontroli, lecz stanowi przegląd powszechnie dostępnych informacji. Prace zakończono przed wybuchem pandemii COVID-19. Informacje na temat środków wdrożonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w reakcji na pandemię COVID-19 można znaleźć [tutaj](#).

*Kontakt dla prasy Damijan Fišer E-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu Tel.: (+352) 4398 45 510
Tel. kom.: (+352) 621 55 22 24*